

LO GERONÉS

Diari nacionalista

Girona: Dimecres 30 de Desembre de 1908.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Girona, un mes . . . . . 5 cts.
Catalunya y demás regions trimestre . . . . . 1 peseta.
Països d'Unió postal 9

Redacció y Administració

CARRER DEL PAVO, NUM. 6, BAIXOS

ANUNCIS Y REMITITS

a preus convencionals

Publicant lo no, no s'han tornat originals.

Dels treballs firmats no son responsables els autors.

NUM. 824

Número solt 5 cts.

Cosa may vista! Ultimes novetats de l'Art

5 retrats 3 pesetes 6 postals 2 pesetes

Se regala una ampliació cada 12 pesetes de gasto

PUJADA PONT
FOTOGRAFÍA GARCÍA DE PEDRA

FUMADORS!

PAPER JORDÀ

A los Reyes Magos

No dejar de visitar
esta casa.

Ultimass Novedades.

Lamberto Vilá
Mandalos, 11. Minali, 1 y Herrerías Viejas, 12.—GERONA

SANTORAL

SANT DE DEMÀ: — Sant Silvestre, papa y confesor.

QUARANTA HORAS: — Seguexen en la església del Carme.

l'as especial d'obligació solidaria

constituyen aquells dipòsits, del Còdich de Comers, que literalment diu: «No obstante lo dispuesto en los artículos anteriores, los depòsits verificados en los Bancos, en virtud se consigna en el res-

que consta la seva imposició, podrán esser indistintament per varies personnes, que s'an-

en el propi resguard.

Indubitable que uns tals dipòsits constituyen un cas d'obligació,

poguent esser retornats va-

en totalitat a qualsevol de les personnes consignades en el res-

creditiu del contracte.

Diffícil se fa saber ab referència a

n'els Bancs y Societats que no tin-

gan caràcter oficial, quines sigan les

regles consignades en els seus Esta-

tuts, com a reguladores dels efectes

jurídics de semblants imposicions,

motiu per el qual, cal que'ls deposi-

tants procedeixen ab cuidado quan-

no se tracti del Banch d'Espanya.

Segons l'article 39 del Reglament

del Banch d'Espanya de 5 Janer de

diversa índole, axò se proposan els

que imposan cantitats ó valors pera

esser indistintament retirats per va-

ries personnes—generalment dos—,

es del cas remarcar ben bé, que axò

pot lograrse, y se logra, com ho te-

acreditat una llarga pràctica, fent els

dipòsits en el Banch d'Espanya, per

tenir aquet, ben categoricament se-

senalats els efectes dels repetits dipò-

sits; y que'n cambi no s'obtindria

la mateixa finalitat, fent els dipòsits

en Bancs y Companyies, en quins

Estatuts no s'hagueren previst el cas.

Per esser cada dia més generalisa-

da la dita pràctica, convé que'l pú-

blic tinga d'axò una ben clara idea

y verdadera concepció justificant aquest

segons lo citat article 310 del Còdich de Comers, que res en concret preceptúa sobre l'extrem que 'ns ocupa, limitantse'n fer les susdites referencies a n' els Estatuts dels Bancs y Companyies, y á lo preceptuat pel dret comú; sino que'n virtut del dit article 40 del Reglament del Banch, se té a cada una de les personnes indicades en el resguard pera tots els efectes legals, com a duanya, resultante d'aquí, sens cap dubte, que la persona que retira el dipòsit no deu ferne part á ningú, puig que ' que retira una cosa com a duanya, ho té per ell tot sol. Tan sols axis s'explica aquesta diferència de paraules entre'l Reglament del Banch d'Espanya, y els articles reguladors de les obligacions solidaries en el Còdich Civil. En aquets, no se parla mai, ab referència a n' els co-acredors solidaris, de que puguin retirar o cobrar com a dueños, sino que sols se diu que cada un d'ells pot retirar el total crèdit, però ferse constar tot seguit, que quedant ab l'obligació d'entregar la correspondent part a n'els altres.

Si els efectes dels dipòsits fets en

els Bancs, sobre tot en el d'Espanya,

deguessin esser iguals a n' els

produïts per les obligacions solida-

ries en general ó de dret civil, so-

braria, y seria incomprendible, que

s'en parlés en el Reglament del

Banch ab els expressius termes de

tenir, pera tots els efectes legals,

com a duanya dels valors, a qualsevol

de les personnes consignades en

lo resguard pera retirar indistintamente els dits valors, y sobre tot no

se comprendia, que lo legislador,

se'n hagueren preocupat desde l'articulat del Còdich de Comers.

De manera, que una tal reglamen-

tació, produueix el resultat de que

uns dipòsits baix les expresades

clàusules, involucren una donació,

de la part corresponent a la persona

que no retira el dipòsit, a favor de

la que retira la total cantitat depo-

sitada.

Y com que per diversos fins, de

diversa índole, axò se proposan els

que imposan cantitats ó valors pera

esser indistintament retirats per va-

ries personnes—generalment dos—,

es del cas remarcar ben bé, que axò

pot lograrse, y se logra, com ho te-

acreditat una llarga pràctica, fent els

dipòsits en el Banch d'Espanya, per

tenir aquet, ben categoricament se-

senalats els efectes dels repetits dipò-

sits; y que'n cambi no s'obtindria

la mateixa finalitat, fent els dipòsits

en Bancs y Companyies, en quins

Estatuts no s'hagueren previst el cas.

Per esser cada dia més generalisa-

da la dita pràctica, convé que'l pú-

blic tinga d'axò una ben clara idea

y verdadera concepció justificant aquest

aspecte de generalitat de la cosa, que haguerem considerat convenient donar al públic aquestes petites notes, desde una publicació no professional.

EMILI SAGUER.

Entorn de la derrota

Sincerament, jo no volia pas parlar de la derrota soferta per Solidaritat Catalana en les últimes eleccions, car considero suficientment tractat tot lo que n'ella referent, pera que una inexperta ploma posa uns comentaris més, als molts qui se son fets alentorn de la derrota.

Malgrat això, siam permés escriure quelques consideracions, no sobre les causes de la derrota, sinó la trascendència que pot tenir per l'avenir de Catalunya.

En honor a la veritat haig de confessar que, degut a una excessiva confiança, en els primers instants, el fet me sorprengué i m'apalparà, més are que la serenitat torna a regnar en mi, plaume endressar eixes ratlles a n'els esprits simplistes, qui se son apesarat tant per la derrota que reputen un cop mortal per Solidaritat i per Catalunya, lo que no es més que un incident, lamentable si volen, pro incident al fi, de la lluita constant que sostè Catalunya contra sos enemics.

Aquests sortosament pocs, espíts simplistes qui solament examinen els fets exteriorment, sens preocupar-se de les causes internes que ls produeixen, qui examinen es lo que ens pot proporcionar un jutjament sobre 'ls mateixos, aquests esperits qui, sentint resonar una música constam de pessimisme dintre son cor, prorrompen en jeremiàques lamentacions, tantost un fet inesperat se produceix truncant la marxa escenificant de Catalunya vers l'ideal, aclararats encare per lo que ells reputen

derrota formidable, sentiren que, decoratjats complertament, exclamen: ¡Hem perdut! La Solidaritat s'enderrocà! S'ennegreix l'avenir de Catalunya!

I apres d'aquestes ridícules lamentacions, filles de sa simplicitat, fan consideracions encaminades a desxifrar les causes de la derrota i, a mesura de son criteri esquitit, uns l'atribueixen a poca intensitat en la propaganda, altres a la política oportunitista i contemporisadora de la dreta, altres a desacerts de la esquerra, altres a les divisions entre dreta i esquerra i fins n'hi ha que'n donen tota la culpa a les pastorals d'alguns Bisbes escomunicant a El Poble Català.

¡Com si Catalunya no fos quel-

2
cóm més que totes aquestes nimietats pera quedar refuda! Com si la ànima catalana qui no ha pogut esser anulada ni esborrada après tants anys d' esclavatje pogués, á causa d' un petit incident, esfondrarse pera sempre!

Que Solidaritat ha perdur uns milers de vots es innegable, més si examineu la via feta per nostre ideal de lliberació, veureu que l' arrelament de l' amor á la terra nostra, que la catalanisació constant d'ella es una bella realitat. Doneu, sinó, una illada retrospectiva á la gestió de nostre moviment, i veureu que nostres primers diputats foren elegits per uns pocs milers de vots.

Fora d' ells casi tots, directa o indirectament, eren contraris declarats, enemis acerrius de nostres aspiracions i are fins els mateixos qui ocultament laboren per la ruina de Catalunya, tenen en tau poc el valor de llurs conciccions que ni gosen dirse anticatalans ni anticatalanistes, sinó que amaguen, tots l' epitet de antisolidaris que 'ls hi serveix de careta, son odi vergonyós vers la creença de Catalunya.

La Solidaritat Catalana, nascuda en un moment sentimental, pot finir, més encare, deu finir, quant les causes que la generaren sien finides; mes si Solidaritat mor, Catalunya seguirà treballant are i sempre per el perfeccionament en tots els ordes, ja establint innovacions en la vida política, econòmica i social, ja aseimilant-se tota la cultura de ls de-més pobles qui son cap-devanters, per la força i la cultura, en la via incessant que segueix l' humanitat vers son desenrotll progressiu i ascencional.

F. RIGAU TARRÉS.

QUESTIONS FILOLÒGIQUES

Regnant encara l' desgabell ortografich que, per efecte de no haver-se arrivat a un acord entre ls preceptistes, dificulta quelcom l' ensenyansa catalana, semblava prematur entrar de ple, abans de rasplandir la llum creada pel Congrés de la Llengua, a la discussió del us de la c trencada o c. Mes tota vegada que per una part hi ha molts escriptors que tenen la mania de volerlo resta-

blir a tota costa be o malament, y per altre part los errors que sobre aquet punt propaga'l Diccionari den Joseph Aladern poden portar mal camí, creiem que ja es hora de preocuparse d' aquesta materia, y discutir-la pera donar llum.

Alguns gramàtichs han dat regles, que no les creiem prou exactes. En nostra opinió, aquí no hi valen regles, sino que l' us de la c depén exclusivament del origen de les paraules; per xó hi ha avuy tanta dificultat, porque no tothom coneix filologia comparada. La c trencada (c) no pot usarse mes que en els casos en que prové de c; y pe. lo tant, la doctrina que senta l' señor Aladern de que pot venir de sibilants aràbiques o hebreiques la creiem infundada. La rahó de nostre assert es la mateixa configuració de la lletra. La paleografia demostra clarament que en aquesta figura (c) hi ha dues lletres: una c que's pronuncia y una i sotscrita que ha perdut el so.

Lo metex succehi en el grec; les vocals alfa, eta y omega s'escriuen ab una petita virgula en representació de la i a sota mateix de la lletra, quan la iota que hi seguia immediatament havia arribat a no pronunciar-se. Es un senyal que servia pera perpetuar l' etimologia, bon sentit que també tenen els francesos y 'ls anglosos al conservar en l'ortografia les lletres mudes que dexen rastre de la procedencia.

Donchs be; els qui vulguin usar aquesta lletra en l'escritura catalana, tenen de saber primerament que en l'origen de la paraula es igualment una c, y tenint en compte que en la baxa llatinitat se trova sovint lo grop ci com a transformació de ti que's pronunciaba sibilat quan anava seguit de vocal.

Així, per exemple: per què escriuen ab c plaça, cançó y 'ls substantius acabats en anga? Perque venen respectivament de platea (esdevingut platia y després placia), cancio o cancio (de cantare), y antia o ancia (forma substantiva dels participants verbals ans, antis), y com suara hem dit, el ci ha resultat en la paleografia c.

Per què s'han d'escriure ab i os Saragossa y dansa? Perque venen respectivament del latí Ce-saraugusta y l'antich alt alemany-tonón.

Per questa rahó es un gran disbarat posar una c allá ahont no li correspon per etimología; y quan aquesta es desconeguda pel escriptor, creiem que val més escriure s' a tot arreu, perque'l seguir la fonètica sempre es millor guia que les ga-

nies de fer lo que un no sab de cert.

BONAVENTURA RIERA.

(De *La Nació Catalana*). *Rebeca*

INFORMACIÓ ECONÒMICA

NORUEGA.—Del moviment comercial d'aquesta nació durant l'any 1906, publicat ara pel Ministeri d'Estat espanyol en treven la següent nota:

El suro en pannes arrivat a Noruega desde ports espanyols, fou 217.873 kls. pel port de Christiania 20.430 » » Berguen 11.557 » » Trondhjem 3.990 » » Christiansand 44.580 » per altres parts.

298.430 kilos amb un valor de 119.400 corones (1), xifres un xic mes cresudes que als anys 1905 y 1904, que foren respectivament de 212.430 kilos y 85.000 corones y de 263.240 kilos y 105.300 corones mes inferiors a les xifres de l'any 1903 que foren 351.400 kilos y 158.200 corones.

Han exportat suro en aquell país a mes d'Espanya: Portugal 258,3 toneladas; Alemanya, 137 y Dinamarca 163,5. Fent un total durant l'any 1906 de 873 toneladas.

De trets, l'estadística no parla ni d'un tomanyi.

De la Comarca

LA BISBAL
El passat diumenge no va poguer-se celebrar la qüestació pública anunciada, á causa del mal temps. No obstant, á la nit, va tenir lloc la vetllada en el Teatre Principal en el qual varen pendre part, les orques-tes «La Principal» y «Nova Armo-nia» y les seccions dramàtiques del «Ateneu Pi y Margall», «Centre Re-publicà» y «L' Escut Emporiat» do-nantnos a conèixer els seus dots artístics en mitj d' una escullida y

(1) Una corona equival a 1.368 pts.

nombrosa concorrença y qual pro-ducte anava destinat als que sufren á causa de les inondacions pas-sades.

Va començar la vetllada amb una sinfonía per la orquestra «Nova Ar-monía», seguint la pessa en un acte

«La qüestió son quartos», posada en escena per la secció del «Ateneu Pi y Margall» qual interpretació fou molt acertada y dirigida per el pro-fesor Magne Bosc.

Després el chor «Lira Bisbalense» dirigit per el compositor Josep M. Soler qui va cantar la magnifica pessa «Salut als cantors» que si-gué molt aplaudida.

Seguidament va representar-se per la secció del «Centre Republicà» la sarsuela en un acte «Lo primer dia», dirigida per el professor D. Eduard Mercader, que fou molt ben inter-pretada obtinguient grans aplaudi-ments.

La secció del «Escut Emporiat» representà la pessa «L'ànima en pena» siguent molt ben pesempenyada. Els entremijos varen esser ameni-sats per la orquestra «Nova Ar-monía».

Y per últim la secció del «Centre Republicà» va posar en escena amb molt d' acert la preciosa sarsuela en un acte «La Marmota». Les dugues sarsuelas varen esser accompanyades per la notable orquestra «La Principal» qui va obtenir grans y entusiastes aplaudiments, igual que els artistes que varen portar-se bri-llicant en l'execució de les obres.

En els entreactes, una comissió de belles y distingides senyorettes ve-nien els bitllets de la colecció d'ob-jectes que sortejarán en el Teatre Principal.

NOTICIES

DE L' AJUNTAMENT

En l'última sessió ya acordar l' Ajuntament de Barcelona contribuir amb 3.000 pessetes a la suscripció iniciada per els damnificats per les últimes inondacions ocorre-gudes a Palamós y Sant Feliu de Guixols.

Air una noia den Ciriae, va donar un cop de puny a la trompeta del pregoner de la ciutat en Manel de les Casilles, ocasionantli una contusió a la boca.

Va ser detinguda per desacato a la autoritat.

DEL GOVERN CIVIL
Es diu, encare que no oficial-ment, que el Governador civil de Leon, senyor Ugarte, vindrà a en-vincia.

Per lo Gobernador interí s'ha dictat una circular encarregant als alcaldes que remetin a las Juntas municipals del Cens llistes certi-ficades dels majors contribuyentes ab dret á votar compromisaris pe-ra la elecció de senadors, axis com també relacions de Presidents y Sindicis de societats y Agrupa-cions de contribuyents legalmen-constituïdes.

FESTES DE NADAL. VINS Y CONYAC DOMÈN

Preus baratissims sens competencia. De venta: Drogueria Miquel Bataller, Ballesteries. 47.—GIRONA.

VIDA ARTÍSTICA

Ha estat a nostre ciutat ahont ha passat les festes de Nadal el nos-tre amic el notable pintor escenografi en Antoni Moran.

TRIBUNALS Y JUTJATS
El nostre amic Don Diego Lo-rente, tinent fiscal d'aquesta Au-diciencia, ha sigut traslladat a Soria ahont exercirà el càrec de Magistrat.

La nostra enhorabona per l'as-cens,

El Jutge d' instrucció del partit de Tarrasa, cita á D. Francisco Gil y Roig.

COLMADO Y CONFITERIA GELABERT.
Neules amb lllet, perfumades amb vainilla y llímo. Turrons llegitims de Xixona, Yema, Alacant. Massapà amb gust á café vainilla y altres classes.

RELLIGIOSES
Avui comença en l' església del Mercadal el Triduu que cada any se dedica al S. Cor de Jesús. Du-rant els tres dies del Triduu se celebrarà á les 10 del matí, ofici so-lemn, am exposició de S. D. M. y a dos quarts de 6 de la tarda Exposició, Rosari, exercisis propis del Triduu, sermon y Reserva.

Dels sermons n'està encarregat

IMPREMPTA BENA GES Gmans. Carrer del Pavo, 6.—GIRONA

IMPRESIÓN DE TOTA CLASSE DE SOBRES. MEMBRETS PERA CARTES CIRCULARS. REBUTS. CHEQTS. ESTATS. FACTURES. MEMORANDUMS. TALONARIS. TARGETES DE VISITA Y COMERS. INVITACIONES MATRIMONI Y BATEIG. ESQUELES DEFUNCIÓN. PROGRAMES PERA TEATRE. PROSPECTES Y DEMÉS TREVALLS DE IMPREMPATA Y LITOGRÀFIA.

PREUS SENS COMPETENCIA

Joan Campdepadrós

DEDICADA A LA FABRICACIÓN DE BOSSAS

DE PAPER Y DEMÉS ANEXO

ESPECIALITAT AB LES DE LUXO

ARTICLES PERA MOSTRADORS

ENVOLTORS AB ELEGANTS DIBUXOS IMPRESOS

EN PAPER BLANC, COLORS, INDIANAS Y PERGAMINS

SOPRESSES Y DEMÉS OBJECTES DE FANTASIA

Representació exclusiva pera la provincia de les casas

Josep Bracóns

DEDICADA Á TARJES POSTALS

ARTÍSTIQUES

GRAN ASSURIT EN NOVETATS

CADA SETMANA

VENDAS AL PER MAJOR

PROMITUT Y ELEGANCIA

GRAN NOVETAT Y ASSURIT

EN TIMBRES DE GOMA

PREUS BARATÍSSIMS COM CAP ALTRE CASA

INMENS ASSURIT EN PAPERS

Y TARJETERIA DE DOL

ESPECIALITAT EN RECORDATORIS

